

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОБОТА РЕЖИСЕРА З КОМПОЗИТОРОМ

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво (Режисура драматичного театру; Режисура театру ляльок).	
Курс	4	
Семестр	7	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	90 / 3	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Палачова Катерина Володимирівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	доктор філософії
	Посада	старший викладач кафедри композиції та інструментування
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Palachova%20(2).pdf kateryna.palachova@num.kh.ua
Анотація	Навчальна дисципліна «Робота режисера з композитором» покликана допомогти здобувачу досягнути специфіку роботи режисера з композитором над музичним оформленням вистави. У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають опанувати методику художньо-естетичного і технологічного аналізу музичних творів різних жанрів і стилів, а також навчитися коректно застосовувати на практиці систему музичної термінології та набуті знання про музичні форми, жанри та стилі.	
Мета дисципліни	Формування знань про функціонування музики у виставі та набуття практичних умінь у роботі з композитором над створенням музичного оформлення вистави.	
Програмні результати навчання	ПРН2. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва. ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово. ПРН4. Здійснювати пошук необхідної інформації у	

	<p>професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p> <p>ПРН5. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН6. Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.</p> <p>ПРН7. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН8. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.</p> <p>ПРН9. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.</p> <p>ПРН10. Обирати оптимальні технічні та художньо виражальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластично хореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).</p> <p>ПРН11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p> <p>ПРН12. Організовувати, планувати та провадити сценічно постановочну діяльність.</p> <p>ПРН13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН14. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.</p> <p>ПРН15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.</p> <p>ПРН16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.</p> <p>ПРН17. Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів.</p> <p>ПРН18. Знати основні закони психології творчості</p> <p>ПРН19. Управляти складною професійною діяльністю у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>

	<p>ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>
<p>Фахові (спеціальні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.</p> <p>СК2. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК3. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.</p> <p>СК4. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК6. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.</p> <p>СК7. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.</p> <p>СК8. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.</p> <p>СК9. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.</p> <p>СК12. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p> <p>СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.</p> <p>СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.</p> <p>СК17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><i>Тема 1.</i> Специфіка музики як виду мистецтва. Часові та просторові параметри музики. Музика як засіб організації сценічного часу. Музика та акустичний простір сцени.</p> <p><i>Тема 2.</i> Засоби виразності в музиці. Мелодія як музична характеристика персонажа. Лейтмотив. Тембр, фактура та інструментування.</p> <p><i>Тема 3.</i> Музична форма. Прості музичні форми. Варіаційна форма. Співвідношення музичної та сценічної драматургії. Використання музики за принципом контрасту.</p>

	<p><i>Тема 4.</i> Жанр в музиці. Основні класифікації музичних жанрів. Музично-сценічні жанри. Співвідношення жанру вистави та жанру музики у виставі.</p> <p><i>Тема 5.</i> Стил ь в музиці. Стил ьова цілісність музичного оформлення вистави. Полістилістика сценічного синтезу.</p> <p><i>Тема 6.</i> Музика і театр: історичні аспекти взаємодії. Стародавній театр і музика. Роль музики в античній трагедії. Театр епохи Відродження. Музика в українському драматичному театрі. Театр ХХ століття і музика.</p> <p><i>Тема 7.</i> Жанри музичного театру: опера, балет, мюзікл. Клавір і партитура. Синтез слова, співу, сценічної дії та музики. Роль оркестру. Різноманіття типів лібрето та основні джерела. Баладна опера. Водевіль. Оперета.</p> <p><i>Тема 8.</i> Музика в драматичному театрі. Функції музики у виставі. Загальні функції, властиві сюжетній та умовній музиці. Режисерське відношення через музику. Об'єднуючі властивості та узагальнено-сміслова роль лейтмотивів. Лейттеми як втілення сюжетних ліній розвитку.</p> <p><i>Тема 9.</i> Музика у кіно та мультиплікації. Функції музики у кіно. Музика дії та музика стану. Розкадрування.</p> <p><i>Тема 10.</i> Етапи роботи режисера з композитором. Драматург, режисер, композитор в створенні музичного оформлення вистави. Вибір засобів втілення музичного оформлення.</p> <p><i>Тема 11.</i> Звуко-шумове оформлення вистави. Типи та функції шумів у виставі. Робота композитора з новими технічними засобами. Електронна та комп'ютерна музика. Звукозапис. Монтаж.</p> <p><i>Тема 12.</i> Включення у виставу живої музики. Робота над вокальними номерами у виставі. Живе музикування акторів на сцені. Задачі керівника музичної частини та звукорежисера.</p> <p><i>Тема 13.</i> Музичне оформлення вистави методом підбору музики. Різноманітність сценічних епізодів та єдність підбраної музики як необхідний синтез при компіляції. Жанрова та стил ьова єдність музики, лаконізм. Співвідношення жанру підбраної музики і жанру вистави. Переінструментування.</p> <p><i>Тема 14.</i> Музика і пластика у виставі. Музичний та сценічний темпоритм, їх взаємозв'язок у виставі.</p> <p><i>Тема 15.</i> Робота над фонограмою. Задачі звукорежисера у постановочному процесі. Методи обробки звуку. Зведення та мастеринг.</p> <p><i>Тема 16.</i> Театральна музика та авторське право. Авторські та суміжні права стосовно музики до вистави. Оформлення документації на виставу. Алгоритм оформлення авторських прав.</p>
Види занять	Практичні заняття, самостійна робота.

Методи навчання	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються методи навчання: словесний метод (дискусія), практичний метод у поєднанні з наочним методом (демонстрація і аналіз на практичних заняттях); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка доповіді); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційними); самостійна робота (аналіз музичних творів, залучених у виставах, підготовка музичного оформлення вистави).</p>
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль: опитування (усне на заняттях), виступи здобувачів на практичних заняттях.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль: залік у 7 семестрі.</p> <p>Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою за результатами поточного контролю.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
Особливості та політики дисципліни	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: MOODL, листування через e-mail, посилання на google-диск, телефонний зв'язок, Viber, Telegram.</p> <p>Від здобувачів очікується регулярне відвідування занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т. ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
Рекомендовані джерела інформації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білас О. Композиторський стиль як чинник художньої цілісності драматичного спектаклю (на прикладі музики А. Кос-Анатольського та В. Камінського до вистав Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької) : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.003. Львів, 2018. 236 с. 2. Курбас Л. Філософія театру. Харків-Київ : Видавець Олександр Савчук; Видавництво «Основи», 2022. 920 с. 3. Паві П. Словник театру. Переклад з франц. М. Якубяка. Львів, ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 424 с. 4. Ужинський М. Сценофонія як культурно-мистецький феномен : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01.

	Київ, 2021. 21 с. 5. Фількевич Г. Музика в драматичному театрі: навч. посібник. Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2013. 159 с.
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Робота режисера з композитором», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського “__”_____ 2024 р., протокол №__.